

Έντιμοι Υπουργοί, Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Ευχαριστώ για την πρόσκληση και την ευκαιρία που μου δίνετε να τοποθετηθώ σε ένα τόσο σημαντικό θέμα που αποτελεί φαινόμενο σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η ταχεία ανάπτυξη της τεχνολογίας στον τομέα της πληροφορικής και των επικοινωνιών καθώς επίσης η ευρεία χρήση και προσβασιμότητα στο διαδίκτυο τόσο μέσω υπολογιστών όσο και μέσω έξυπνων τηλεφώνων και συσκευών tablet, πέρα από τις απεριόριστες δυνατότητες που προσφέρει σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο, διευκολύνει ταυτόχρονα και την συγκέντρωση, επεξεργασία και περαιτέρω χρήση κάθε είδους δεδομένων.

Η αυτοματοποιημένη αυτή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων αυξάνει τους κινδύνους για την ιδιωτική ζωή. Ειδικά τα παιδιά κάνουν αυξημένη χρήση των πιο πάνω τεχνολογιών και τις τελευταίες δεκαετίες τείνουν να υιοθετούν αυτές τις τεχνολογίες από νεαρή ηλικία, με αποτέλεσμα να αποτελούν μέρος της καθημερινής τους ζωής.

Με τη σύνδεση στο διαδίκτυο, τα παιδιά μπορούν να συμμετέχουν σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων σε τομείς όπως παιχνίδι και ψυχαγωγία, εκπαίδευση και κοινωνική δικτύωση.

Ειδικότερα, η κοινωνική δικτύωση, η οποία επιτρέπει στους χρήστες να δημοσιεύουν και να ανταλλάζουν προσωπικές πληροφορίες, φωτογραφίες και βίντεο καθώς επίσης να δημιουργούν διαδικτυακούς φίλους, είναι αρκετά διαδεδομένη σήμερα στους νεαρούς χρήστες του διαδικτύου.

Αυτό το πλαίσιο διευκολύνει τις ευκαιρίες για κακόβουλη χρήση της τεχνολογίας για κακοποίηση και εκμετάλλευση παιδιών. Τα παιδιά μπορούν εύκολα να συνομιλούν με ξένους και να ανταλλάσσουν αρχεία δεδομένων, ενώ οι δυνατότητες γονικής συναίνεσης είναι περιορισμένες.

Η Μελέτη του Κέντρου Child Exploitation and Online Protection του Ηνωμένου Βασιλείου, με τίτλο «Threat Assessment of Child Sexual Exploitation and Abuse», η οποία διεξήχθη το 2013, κατέληξε ότι *«η άμεση γονική εποπτεία της χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά είναι όλο και πιο ανέφικτη.»**

Τα παιδιά επίσης διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο αφού έχουν λιγότερη επίγνωση των κινδύνων, συνεπειών και δικαιωμάτων τους ή δεν γνωρίζουν ότι, με την κοινοποίηση προσωπικών τους δεδομένων, όπως για παράδειγμα με το να ανεβάσουν μία φωτογραφία/ένα video στο facebook ή σε ένα ηλεκτρονικό χώρο συζητήσεων, επιτήδριοι μπορούν να ασκήσουν σε βάρος τους τέτοια συμπεριφορά που να τους προκαλέσουν συναισθηματική και ψυχολογική πίεση με απώτερο στόχο την άσκηση σεξουαλικής βίας.

Εντούτοις, τα παιδιά, αν και ανήλικες, μπορούν, ανάλογα με το βαθμό ωριμότητας τους, να ασκήσουν οι ίδιοι το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά τους δεδομένα. Ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που αφορούν δεδομένα υγείας όπως σεξουαλικής φύσης, έκτρωση, χρήση ναρκωτικών και τάσης αυτοκτονίας.

Σε αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να ζυγίζονται προσεκτικά το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής του παιδιού με το δικαίωμα των γονιών να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα του ανήλικου παιδιού τους.

Ο νέος Κανονισμός 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ο οποίος τίθεται σε εφαρμογή στις 25.05.2018, προβλέπει ειδικές πρόνοιες για τους ανήλικους που ενισχύουν την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Συγκεκριμένα, για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων παιδιού ηλικίας κάτω των 16 ετών, ο παροχέας υπηρεσίας της κοινωνίας των πληροφοριών, θα πρέπει να λάβει συγκατάθεση ή έγκριση από το πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα.

Για παράδειγμα, όσον αφορά στη χρήση προσωπικών δεδομένων με σκοπό τη δημιουργία προφίλ προσωπικότητας κατά τη χρήση υπηρεσιών που προσφέρονται σε ένα παιδί, ο παροχέας έχει υποχρέωση να επαληθεύει ότι η συγκατάθεση παρέχεται ή εγκρίνεται από το πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία.

Ωστόσο, από τεχνικής άποψης, η επαλήθευση της ηλικίας ενός προσώπου εντός του ψηφιακού περιβάλλοντος μπορεί να αποδειχτεί ιδιαίτερα δυσχερής.

Τα προσωπικά δεδομένα των παιδιών αποτελούν επικίνδυνο εργαλείο στα χέρια οποιουδήποτε θελήσει να τα εκμεταλλευτεί. Για να προληφθεί το δυσάρεστο φαινόμενο της σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών, πρέπει να γίνεται σωστή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών, των γονέων και των παιδιών για τους κινδύνους που ενέχει η κακόβουλη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής και των επικοινωνιών.

Το Γραφείο μου με τη συνεργασία και συνδρομή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στο πλαίσιο των εορτασμών για την ημέρα προστασίας προσωπικών δεδομένων της 28ης Ιανουαρίου 2017, οργάνωσε μία σειρά από βιωματικές εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δράσεις σε Δημοτικά Σχολεία ανά το Παγκύπριο προσαρμοσμένες στην ηλικία των παιδιών των τάξεων Δ', Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, με στόχο την καλλιέργεια συνείδησης ιδιωτικότητας και προστασίας των προσωπικών τους δεδομένων.

Είμαι σίγουρη ότι, παρόμοιες δράσεις θα συνεχίσουν να διοργανώνονται με απώτερο στόχο και σκοπό την εξάλειψη της βίας και δη κατά των παιδιών.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας,

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα

21.09.2017

*(<https://www.scribd.com/document/155727996/Threat-Assessment-of-Child-Sexual-Exploitation-and-Abuse> Παράγραφος 52: “direct parental supervision of children’s Internet use is increasingly unfeasible.”)